

Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií

Hodnocení bakalářské práce
Posudek vedoucího práce

Jméno autora: Jan FAJFR

Název práce: *Vliv 2. vatikánského koncilu na zpěv lidu při liturgii v českých diecézích v 2. polovině 20. století*

Vedoucí práce: PhDr. Radek Martinek, PhD.

Oponent práce: doc. Mgr. David Bouma, PhD.

Téma práce: Práce se snaží postihnout proměnu koncepce užití liturgické hudby v domácím prostředí po revolučních změnách 2. vatikánského koncilu. Činí tak na pozadí celkového kontextu vývoje evropské duchovní hudby, především však v kontextu s obrodným hnutím na tomto poli v 19. a 20. století. Impulzy pramenící z koncilní konstituce Sacrosanctum concilium postavily liturgickou hudbu před nové výzvy – především aby byl zachován její ryze duchovní ráz čerpající z dlouhé domácí tradice a zároveň reagující na aktuální výzvy proměn společnosti. Autor v textu použil i pramenné informace čerpající z korespondence s několika přímými účastníky proměny hudby, respektive spolupracovníky podílejícími se na redakci tzv. Mešních zpěvů.

Formální stránka práce: Práce má standartní přehledné a logické členění. Úvodní dvě kapitoly mají obecný ráz a snaží se postihnout obecný vývoj evropské duchovní hudby (1. kapitola) a průběh přelomové události církevní události 20. století, totiž 2. vatikánského koncilu (1963-1965), jež na budoucí směřování hudby při bohoslužbě měla zásadní vliv (2. kapitola). Jádrem práce je však 3. kapitola zabývající se „transformací“ hudby v českých zemích od konce 60. let 20. století do nedávné současnosti, jako projev recepce reformních koncilních podnětů ve specifickém prostředí země tehdejšího komunistického bloku.

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce zajímavého zaměření se poměrně dobře čte, specifické téma však předpokládá nejenom patřičné liturgické, ale především muzikologické předporozumění. Text je místy zatížen střízlivou věcností, slušelo by mu tak barvitější jazykové rozvinutí. V celém textu je patrné silné autorovo zaujetí tématem, pramenící i z jeho dlouhodobé odborné způsobilosti v oblasti chrámové hudby.

Rozsah práce: 65 s. + obr. příl. (cca 50 str. vlastního textu)

Použitá literatura a citace v textu: Z textu práce je patrná dobrá autorova znalost pramenné základny, tj. zpěvníků a varhanních doprovodů kancionálů vzniklých během celého 20. století. Užívá i patřičných církevních dokumentů. Textu by však prospělo i větší užití kontextuálních historických prací a studií, především pro zpracování prvních dvou kapitol práce, které mají spíše charakter vysokoškolských skript (jen minimální poznámkový aparát), než vědecké studie. Mohl v nich být zahrnuta i jakási doporučená literatura pro zájemce k poznání hlubšího (především) dějinného kontextu. Vzhledem k poměrně specificky českému tématu nejsou v textu žádné zahraniční zdroje. Přes výše uvedenou výhradu k malému poznámkovému aparátu úvodních kapitol odpovídají způsoby citací tomuto typu kvalifikační práce.

Cíl práce: Autorovi se podařilo sepsat působivý přehled užití hudby a písní v domácí liturgii proměněné v intencích 2. vatikánského koncilu, charakteristického významnějším zapojením Božího slova v bohoslužbě slavené v národním jazyce s důrazem na aktivní účast věřících na slavení liturgie. Autor však rezignoval na osobitější vklad a z textu se tak stal jen poměrně suchopárny přehled.

Celkové hodnocení, náměty a připomínky k obhajobě: Autor prokázal nevšední píli odpovídající svému studijnímu zaměření a dle mého soudu poměrně zdárně propojil teoretický rámec práce s praktickými důrazy současného způsobu slavení liturgie v českém jazyce. Práce odpovídá svým obsahem i formou pro tento typ kvalifikačních prací.

Datum: 20. května 2023